

Investidura, nou govern, objectius, pactes, fum i, malgrat tot, elements estratègics irrenunciables!

written by Francesc Abad | 19 d'agost de 2021

Reedició de l'article inicialment publicat el 30/3/2021

És obvi q desitjo q les negociacions entre ERC-Junts-CUP acabin amb un bon acord q permeti formar un govern estable i compartir un full de ruta per avançar cap a la independència

Però ho desitjo, sobretot, perquè això permetria reconstruir el “nosaltres” independentista sense el qual no només la independència no és possible, perquè ens necessitem tots i hem de ser-hi tots, sinó que també, sense aquest nosaltres abocaríem el país a una espiral destructiva.

No pateixo gaire, per tant, per aquest “frame” que s’ha volgut situar com el més transcendental del moment, en el qual atesa la gravetat pandèmica i les seves múltiples i totes elles greus afectacions (salut, economia, social, vital...) és urgent un nou govern que ho gestioni, que gestioni la crisi.

A veure, siguem sincers entre nosaltres: el marge que té qualsevol possible govern a la nostra Catalunya autonòmica per fer polítiques pròpies capaces de generar impactes significatius és pràcticament inexistent, ínfim, molt petit.

Fa 25 anys que sóc servidor públic, per oposició, i si una cosa he après en aquests anys és que les nostres administracions, també la de la Generalitat, són una màquina que, en l’execució de les seves competències i responsabilitats, pot funcionar eficaçment, per sobre de la

conjuntura o situació política.

I això ara encara és més així que mai en aquesta Catalunya autònoma post 155: el pressupost de la Generalitat pràcticament tot ell és "captiu", va a despeses fixes intocables: sanitat, educació, personal, polítiques estructurals... I, a més a més, el poder judicial espanyol, la gran megaestructura franquista que ha perviscut intacta des de la mort del dictador, ara mateix està fora de qualsevol control, i exerceix un domini total sobre el nostre Parlament i Govern, fins al punt de treure i posar presidents, de controlar el que es pot i no pot parlar i debatre al Parlament i liquidant sistemàticament tota normativa que des de Catalunya es vulgui impulsar per canviar coses, per fer polítiques autònomament. L'últim exemple d'això l'hem tingut amb la suspensió de la regulació social de lloguers. Però és sistemàtic, fins al punt d'anul·lar, de facto, la nostra autonomia.

Però és que encara hi ha més, perquè en aquesta gestió pandèmica Catalunya no té recursos propis, com tampoc els té Espanya, i tot el que puguem fer ens vindrà condicionat i pràcticament decidit per Europa i pel Gobierno de España, des dels fons disponibles fins a com ens els podem gastar. El nostre marge de maniobra serà molt i molt petit, i és perfectament gestionable per un nou govern o per un govern en funcions com estem ara.

I ho hem vist tots aquests mesos: per regular qualsevol cosa vinculada a la pandèmia només ho podem fer a l'emparedat de la normativa estatal general, com per exemple l'estat d'alarma. No tenim ni tan sols capacitat per gestionar autònomament l'obtenció de vacunes, perquè totes ens arriben via Madrid-Europa. I tampoc intervenim per a res en els punts més crítics de la gestió de les afectacions econòmiques i laborals de la pandèmia: la regulació dels ERT0, tramitació i pagament, que és un autèntic desastre, està totalment en mans de l'Estat espanyol.

O sigui que no discuteixo que hi hagi la millor de les intencions en aquests discursos que criden a fer un govern ràpidament per gestionar la crisi, però la realitat és que cap govern de la nostra autonomia podrà fer pràcticament res al respecte. I el poc que es pugui fer es pot fer sense problema amb un govern en funcions i fins i tot des del propi aparell administratiu de la Generalitat.

És evident que hi ha moltes excepcions a això que estic dient, i que des de Catalunya s'han impulsat, al llarg dels anys, molt bones polítiques amb gran capacitat transformadora. Però aquest no serà l'escenari de gestió de la crisi pandèmica, perquè tot ens vindrà donat, i el que no ens vingui donat no tindrà marge en la seva execució, que serà més administrativa que política.

Tres exemples:

- Els milers de milions que han d'arribar de la UE arribaran a Madrid, al Gobierno de España, que ja està treballant, per a la seva distribució en: un "Plan Nacional de Recuperación, Transformación y Resiliencia", un "Programa de Estabilidad" i un "Plan Nacional de Reformas". Madrid decidirà com es distribueixen els diners i fixarà les condicions a complir per les CCAA, o sigui que com a molt podrem fer una mica de gestió administrativa de la cosa, i poca cosa més. No cal cap govern fort per fer-ho.
- ERC i CUP han pactat per al suport a la investidura de Pere Aragonés algunes coses tan inquietants des d'un punt de vista liberal i de mentalitat oberta com és anar contra l'escola privada i concertada, fins fer-la pública. Això, a banda d'anar contra un dels fonaments més preuats de l'escola catalana i dels seus moviments pedagògics més avançats, és un brindis al sol. En l'actual règim autonòmic el primer dia que ERC i CUP facin alguna cosa, aprovin el que sigui, contra l'escola privada o la concertada, el poder judicial espanyol s'ho

carregarà, atès que l'article 27 de la CE estableix clarament el dret a la llibertat d'ensenyament. Per tant cap dubte que el recorregut d'aquest punt de l'acord ERC-CUP és zero. El poder judicial mana.

- El pacte ERC-CUP preveu la renda bàsica universal. Tenint en compte que els nostres ingressos venen determinats per les transferències del Gobierno de España i que gairebé tot el nostre pressupost és captiu, com es podrà finançar aquesta monumental despesa? No he llegit res d'acabar amb l'espoli fiscal que pateix Catalunya. Així doncs, com es finançarà, si no podem generar ingressos propis? Es trauran diners de sanitat i educació, que són més del 50% de la despesa? Dels ajuntaments? De la cultura? D'infraestructures? La Catalunya autonòmica i espoliada crec que és evident no pot fer front a aquest decàleg de "bones intencions" de fer un món feliç, en el que tot ho tinguem pagat.

No. És evident que per més bones intencions que hi hagi, per gestionar la crisi pandèmica no cal per a res un nou govern, ni el nou govern tindrà cap marge de maniobra més enllà de la gestió autonòmica.

Insisteixo, això no vol dir que no es puguin fer coses. De fet, s'estan fent. Fa mesos estem en govern provisional i s'estan fent coses. I el nou govern les seguirà fent, al mateix nivell.

Així doncs, si, com sembla clar, aquest discurs de constituir un govern per gestionar la crisi és simplement fum, no té res al darrere, la pregunta que ens hem de fer és per què això és així? Per què el principal motor argumental de la investidura i els pactes de govern associats és simplement fum? Calia?

Al meu entendre això del govern per gestionar la crisi està al mateix nivell que després del 21D del 2017 va tenir allò de fer un "govern efectiu".

El govern efectiu, com a proclamació d'urgència i necessitat evitava haver d'entrar a discutir res més. Ningú no es podia negar a fer urgentment un govern efectiu i sortir del 155. I així ha estat que en aquests 3 anys a nivell nacional no hi ha hagut la més mínima agenda.

La urgència per fer un govern per combatre la crisi de la pandèmia té el mateix objectiu: situar un element davant el qual ningú no pot negar-se a actuar amb la màxima responsabilitat i urgència. I sí, també és fum. Però un fum amb un objectiu molt clar: evitar, altre cop, haver d'entrar a discutir res més, i, sobretot, dins d'aquest res més, haver d'entrar a negociar elements vinculats a l'agenda nacional, republicana o independentista, digueu-li com vulgueu.

Tothom sap que el punt de màxima divergència estratègica, on la col·lisió entre ERC i Junts és més intensa és en relació a l'estratègia nacional. ERC ha aparcat totalment l'embat amb l'estat que va implicar l'1-0, i aposta per un replantejament total de la seva estratègia, a anys vista, invocant la necessitat, per poder avançar, de créixer, de ser més i de condicionar-ho tot a la via de la negociació política amb l'estat. En canvi Junts manté oberta l'estratègia política que situa en l'1-0 el seu referent fundacional i, sense renunciar al diàleg, aposta per una estratègia que ens permeti estar preparats per abordar, de manera intel·ligent, la inevitable confrontació amb l'Estat per fer realitat la independència.

El 14F ERC guanya les eleccions, tot i que amb només un diputat més que Junts, però la dada més transcendent és que per primera vegada l'independentisme assoleix el 52% dels vots, i això, per a una part molt important de l'independentisme, ha de tenir conseqüències, ha de tenir implicacions.

Això xoca, evidentment, amb la posició d'ERC. Amb el 52% dels vots *indepes* i amb 74 diputats independentistes, dels quals, d'entrada, la majoria estaria més situada en avançar

unilateralment cap a la independència, amb els 32 diputats de Junts i els 9 de la CUP, davant dels 33 diputats d'ERC, malgrat hagi guanyat les eleccions.

Però, en aquest escenari complicat, ERC s'ha mogut molt bé, molt ràpidament i molt intel·ligentment per als seus interessos, i ha aconseguit dinamitar aquest "bloc unilateralista", pactant amb la CUP, i blindant així els dos grans objectius estratègics que tenia ERC:

– Estratègicament s'enterra qualsevol opció d'actuació unilateral, deixant-ho tot en mans de la taula de diàleg amb el gobierno de España. Només si d'aquí 2 anys no s'ha produït cap avenç significatiu es podria replantejar la cosa per tal que, en una propera legislatura, es pogués plantejar un nou referèndum.

– Políticament, el pacte amb la CUP permet a ERC, perquè la CUP s'hi avé, enterrar l'1-0 i invisibilitzar, excloure de tot escenari polític al President Puigdemont i l'exili.

Des del punt de vista d'ERC, el pacte amb la CUP és una jugada absolutament brillant, un èxit total. ERC, gràcies a la CUP, blindava la seva estratègia de "reset" sobre el procés, de començar de nou, de trencar amb l'1-0, i aïlla gairebé totalment, al President Puigdemont i Junts, mentre, alhora, ERC i CUP també acorden desmantellar tota l'estructura i estratègia vinculada a l'exili, invisibilitzant i exclouent el Consell de la República.

I aquí estem, en aquest punt estem. Per això ERC situa, discursivament, la urgent necessitat de configurar un nou govern per fer front a la crisi de la pandèmia. És fum, però situa les coses en un espai polític del que pràcticament és impossible escapolar-se, no quedar-s'hi atrapat, sense quedar com uns irresponsables.

Qui, davant la magnitud de la crisi i l'apel·lació a la responsabilitat per constituir urgentment al costat d'ERC i

CUP un govern que la permeti combatre, pot estar en condicions d'assumir el risc i el desgast de no dir que sí incondicionalment, i d'atrevir-se a posar damunt la taula de les negociacions elements d'estratègia nacional, amb l'objectiu d'acordar no només un govern, sinó una estratègia per avançar cap a la independència?

Doncs Junts ho ha fet. Junts sembla no haver-se deixat arrossegar pel pacte ERC-CUP que aparca temporalment (indefinidament) la independència i el moviment polític i nacional que té en l'1-0 una data fundacional, i segueix plantejant que cal un govern per gestionar, però també un govern amb una estratègia nacional compartida.

La negativa experiència amb allò del "govern efectiu" com a element d'irrenunciable prioritat, fins al punt de que neutralitzés qualsevol estratègia nacional, és el que ha portat a Junts a no actuar igual amb això de la urgència d'un govern per combatre la crisi. Junts assumeix plenament aquest objectiu prioritari d'un govern que permeti lluitar contra la crisi pandèmica, però no renuncia a plantejar també, en les negociacions, objectius nacionals, de confluència estratègica per avançar cap a la República catalana independent. Les estratègies d'ERC i Junts són, com hem vist, molt diferents, però si en aquest moment en el que s'està pactant un govern pels propers quatre anys, no s'arriba a uns mínims de confluència en l'estratègia nacional, estarem abocats a repetir el desastre de no tenir cap horitzó nacional que ha caracteritzat aquests tres anys post 21D. Cal respectar que ERC ha de liderar, perquè va guanyar les eleccions, però també cal respectar a Junts i les seves propostes.

ERC, Junts i CUP crec que estan obligats a un pacte que inclogui també un horitzó i una estratègia nacional. Si no ho fan o si tanquen un pacte que no blindi una mínima estratègia nacional compartida per tots, que no serà l'estratègia d'una de les parts, sinó la confluència de les diferents visions en un espai comú, nou, i compartit, l'independentisme, el

moviment independentista, entrarà en una crisi molt complicada de gestionar. No ens ho podem permetre. Ens necessitem tots. Però si no aconseguim ser-hi tots, no només farem impossible la independència per a aquesta generació, sinó que correm el risc de portar el nostre país a un escenari de col·lapse.